

Τι εξηγεί την επιτυχία του Σάντσεθ στην Ισπανία

29/Απρ/2019 09:15

Του **Κώστα Ράπτη**

Μια χώρα λιγότερο "κυβερνήσιμη", περισσότερο πολωμένη, με κατακερματισμένο πολιτικό σκηνικό αλλά και με έναν νέο πρωταγωνιστή στο πρόσωπο του Σοσιαλιστή πρωθυπουργού Πέδρο Σάντσεθ. Αυτή είναι η σημερινή Ισπανία, όπως απέδειξαν και οι πρόωρες βουλευτικές εκλογές της Κυριακής.

Το τοπίο που είχαν διαμορφώσει οι συναινέσεις της ισπανικής μεταπολίτευσης του 1975-78 ανήκει στο παρελθόν. Όπως και σε τόσες άλλες ευρωπαϊκές χώρες ο παλιός δικομματισμός αποτελεί πλέον σκιά του εαυτού του και η άκρα δεξιά κατακτά διόλου αμελητέα αυτοτελή έκφραση.

Μεμία διαφορά: η Ισπανία δεν μπορεί να ξεφύγει από το εθνοτικό πρόβλημα και ταυτόχρονα δεν μοιάζει καθόλου έτοιμη να επιστρέψει σε εκδοχές σκληρής δεξιάς, περισσότερο συγκεντρωτικής διακυβέρνησης, παραμέλησης των κοινωνικών αιτημάτων και "συντηρητικής επανάστασης" στον χώρο των ηθών.

Εξού και ο χώρος δεξιότερα του κέντρου είναι αυτός που τώρα κατεχοχύν εισέρχεται σε κρίση, ενώ ο χώρος στα αριστερότερα του κέντρου δείχνει να ανακάμπτει, με την αντιστροφή των φυγόκεντρων τάσεων.

Το στοίχημα του Πέδρο Σάντσεθ δείχνει να αποδίδει. Ηγούμενος της δεύτερης κατά σειρά κυβέρνησης μειοψηφίας που ανέδειξε το κοινοβούλιο του 2016, μετά από εκείνη του Λαϊκού Κόμματος υπό τον Μαριάνο Ραχόι, η οποία κατέρρευσε υπό το βάρος του σκανδάλου των "μαύρων" κομματικών ταμείων, ο Σοσιαλιστής πρωθυπουργός επέλεξε την οδό της πρόωρης προσφυγής στις κάλπες, όταν οι Καταλανοί αυτονομιστές που του παρείχαν ανοχή καταψήφισαν τον προϋπολογισμό του 2019 θέλοντας να στρέψουν την ανοχή στην τύχη των φυλακισμένων ηγετών τους, η δίκη των οποίων ξεκινούσε την ίδια περίοδο.

Φυσικά και μετά τις εκλογές η αυτοδυναμία παραμένει άπιαστο όνειρο τόσο για τον Σάντσεθ όσο, πιθανότατα, και για κάθε επόμενο επίδοξο πρωθυπουργό.

Όμως η γέτης των Σοσιαλιστών πέτυχε κάτι σημαντικό: ενώ μέχρι πρότινος έδινε μάχη πολιτικής επιβίωσης, τώρα εξασφαλίζει στο κόμμα του την πρωτιά με άνετη διαφορά, συμπιέζοντας τους εξ

αριστερών ανταγωνιστές του (Unidas Podemos) και επαναπατρίζοντας τους απογοητευμένους πρώην ψηφοφόρους του, με αποτέλεσμα την άνοδο της συμμετοχής κατά εννέα μονάδες στο 75,79%.

(Στο εσωκομματικό πεδίο είχε ήδη από τον Φεβρουάριο την ικανοποίηση να δει την περιφερειάρχη της Ανδαλουσίας και επίδοξη διάδοχό του Σουσάνα Ντίαθ να χάνει το παραδοσιακό αυτό προπύργιο των Σοσιαλιστών, παραδίδοντας τη σκυτάλη στην τριμερή σύμπραξη του Λαϊκού Κόμματος, του Vox και των Ciudadanos).

Αντιθέτως το Λαϊκό Κόμμα κατέγραψε το χειρότερο ποσοστό της ιστορίας του, υποδιπλασιάζοντας τις έδρες του, καθώς είχε διαρροές τόσο προς τα δεξιά, λόγω της αυτοτελούς εισόδου της ακροδεξιάς στη Βουλή για πρώτη φορά από τη μεταπολίτευση, όσο και προς το κέντρο, εφόσον πολλούς ψηφοφόρους απώθησε η βαριά κληρονομιά των σκανδάλων όσο και ο διαγκωνισμός με το Vox που έφερε στο επίκεντρο της προκλογικής ατζέντας αντιαυτονομιστικές, αντιφεμινιστικές και αντιμεταναστευτικές θέσεις.

Συνολικά "τριμερής", που προεξοφλούνταν ότι θα συγκυβερνήσει τη χώρα, παρουσιάζει εικόνα στασιμότητας (εφόσον τόσο οι Ciudadanos όσο και το Vox κατέγραψαν άνοδο μικρότερη του δημοσκοπικώς προεξαγγελλόμενου) και πάντως δεν συγκεντρώνει αθροιστικά την πλειοψηφία στη νέα Βουλή.

Μεκαταμετρημένο 93,04%, το Σοσιαλιστικό Κόμμα κατακτά 123 έδρες επί συνόλου 350, το Λαϊκό Κόμμα 65 έδρες, οι Ciudadanos 57, Unidas Podemos 42 και το Vox 24.

Ο Σάντσεθ έχει και ένα ακόμη πλεονέκτημα: δεν χρειάζεται να στηριχθεί στη στήριξη των Καταλανών αυτονομιστών για να σχηματίσει την επόμενη κυβέρνηση. Του αρκεί η συνεργασία των Podemos, που δηλώνουν ήδη έτοιμοι για αυτό, καθώς και των μετριοπαθών Βάσκων εθνικιστών και ορισμένων ανεξάρτητων βουλευτών. Η κινητοποίηση "για να φράξει ο δρόμος στη δεξιά" έγινε αυτοεκπληρούμενη προφητεία.

Έχει πάντως ενδιαφέρον το γεγονός ότι στην Καταλωνία, όπου η αύξηση της συμμετοχής ήταν μεγαλύτερη του πανεθνικού μέσου όρου, οι κεντροδεξιόι αδιάλλακτοι αυτονομιστές του εξόριστου στο Βέλγιο Κάρλες Πουζδεμόν υπέστησαν δεινή ήττα, ενώ σημαντικά ενισχυμένοι βγήκαν οι κεντροαριστεροί αυτονομιστές του φυλακισμένου Οριόλ Ζουνκέρας, ο οποίος δήλωσε έτοιμος για συνεργασία με τον Σάντσεθ χωρίς "κόκκινες γραμμές", αλλά ούτε και "λευκή επιταγή".

Μία αριθμητικά επαρκής εναλλακτική επιλογή θα ήταν βέβαια η δικομματική συνεργασία των Σοσιαλιστών με τους Ciudadanos – ενδεχόμενο το οποίο θα ήταν ιδιαίτερα αρεστό στις Βρυξέλλες και τον επιχειρηματικό κόσμο και ο ίδιος ο Σάντσεθ απέφυγε προεκλογικά να αποκλείσει.

Όμως κάτι τέτοιο θα θόλωνε την εικόνα του "αντιδεξιού συναγερμού" στην οποία στήριξε ο Σάντσεθ την επιτυχία του, ενώ αντίθετα οι Ciudadanos επείγονται να επανασυνδεθούν με την φυσιογνωμία του "ισπανικού μακρονισμού" μετά το κόστος που είχε η εμφάνισή τους ως παρ' ολίγον εταίρων του Vox.

Απότην άλλη οι μαστιζόμενοι από εσωτερικές έριδες και προγραμματικό αδιέξοδο Podemos θα αποτελούσαν για τον Σάντσεθ έναν λιγότερο απαιτητικό σύμμαχο.

Διαβάστε ακόμη:

Ισπανία: Ο Σάντσεθ θέλει να σχηματίσει φιλοευρωπαϊκή κυβέρνηση συμμαχίας

Διαβάστε το άρθρο στο [Capital.gr](https://www.capital.gr)